

โครงการศึกษาการกระจายตัวของ สารไดออกซินและ ฟิวแรนในอากาศ ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ทำความรู้จักสารไดออกซิน (Dioxins)

เป็นชื่อย่อของสารกลุ่ม Polychlorinated dibenzo-p-dioxin (PCDD) และสารกลุ่ม Polychlorinated dibenzofuran (PCDF)

สถาบัน The International Agency For Research On Cancer พิจารณาเป็นสารอันตรายชั้นที่ 1 (Class 1) หมายถึงสารอันตรายที่มีความเป็นพิษสูงสุด และเป็นสารก่อมะเร็ง (IARC, 1997)

สารไดออกซิน เกิดขึ้นจากการเผาไหม้ที่ไม่สมบูรณ์ และขบวนการผลิตในภาคอุตสาหกรรมที่มีสารคลอรีนเป็นองค์ประกอบ

ERTC ปักหมุดรักซ์โลก

ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม (สส)

ERTC Network

DEQP

ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันเป็นภาคีสมาชิกตามอนุสัญญาสตอกโฮล์ม
ในปี พ.ศ. 2548 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ

อนุสัญญาสตอกโฮล์ม

**คุ้มครองสุขภาพอนามัยของมนุษย์
และสิ่งแวดล้อม** จากสารมลพิษที่
ตกค้างยาวนาน (Persistent
Organic Pollutants, POPs)

**ลดและเลิกการผลิต การใช้
และการปลดปล่อย**มลพิษ
เช่น ลดการเผาไหม้ที่อุณหภูมิ
ต่ำกว่า 800 องศาเซลเซียส

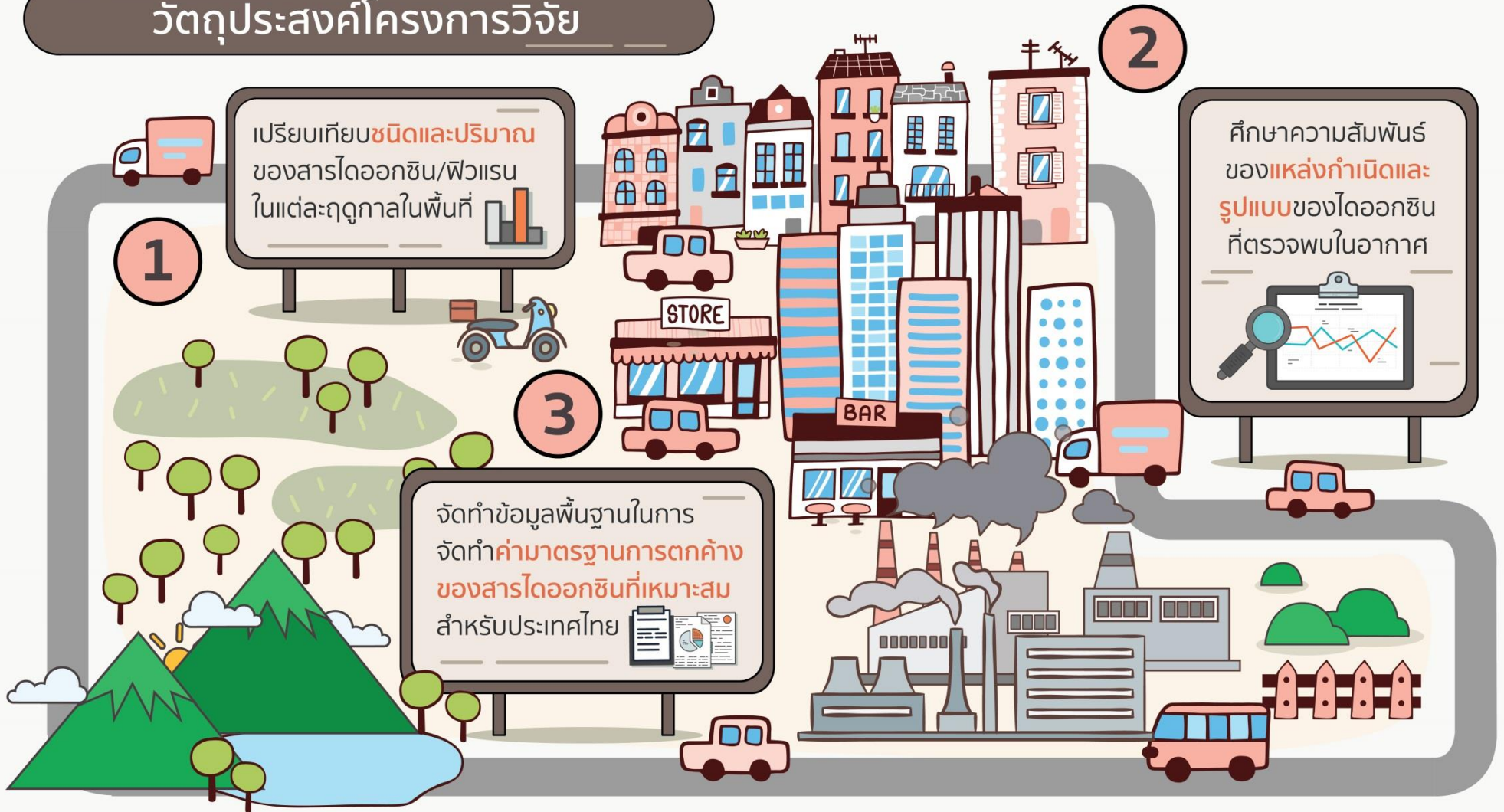

ที่มีคุณสมบัติเป็นพิษและเป็นสารก่อมะเร็ง สวมในสิ่งมีชีวิต
ตกค้างยาวนาน และสามารถเคลื่อนย้ายได้ไกลสู่สิ่งแวดล้อม
ปรับปรุงขบวนการผลิต ที่ก่อให้เกิดสารไดออกซิน ที่มีคุณสมบัติ
ยาวนาน

วัตถุประสงค์โครงการวิจัย

พื้นที่ศึกษา

จุดเก็บตัวอย่าง

ปทุมธานี

ตัวแทนพื้นที่ที่มีทั้งเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม

- องค์การบริหารส่วนตำบลท้ายเกาะ อ.สามโคก
- พื้นที่อำเภอลาดหลุมแก้ว
- โรงเรียนหนองเสือวิทยาคม อ.หนองเสือ
- โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ อ.ลำลูกกา

จุดเก็บตัวอย่าง

กรุงเทพมหานคร

ตัวแทนพื้นที่การจราจรหนาแน่น

- กรมการขนส่งทางบก จตุจักร
- แยกอรุณอมรินทร์
- โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์
- สถานีตำรวจนครบาลโชคชัย
- เคหะชุมชนดินแดง

จุดเก็บตัวอย่าง

สมุทรปราการ

ตัวแทนพื้นที่อุตสาหกรรม

- ศาลากลางจังหวัดสมุทรปราการ
- โรงเรียนวัดศรีจันทร์ประดิษฐ์
- โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีบางปู แห่งประเทศไทย

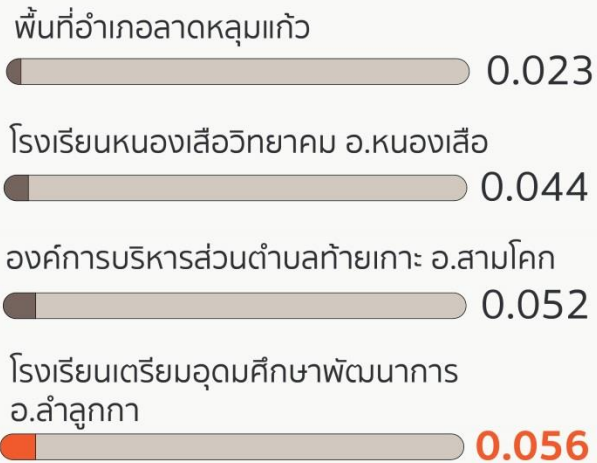

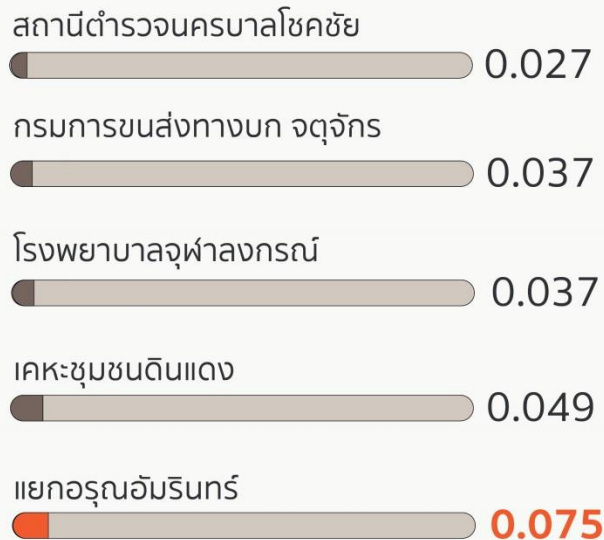
แสดงปริมาณสารไดออกซิน-ฟิวแรน จากจุดเก็บตัวอย่าง (ฤดูร้อน)

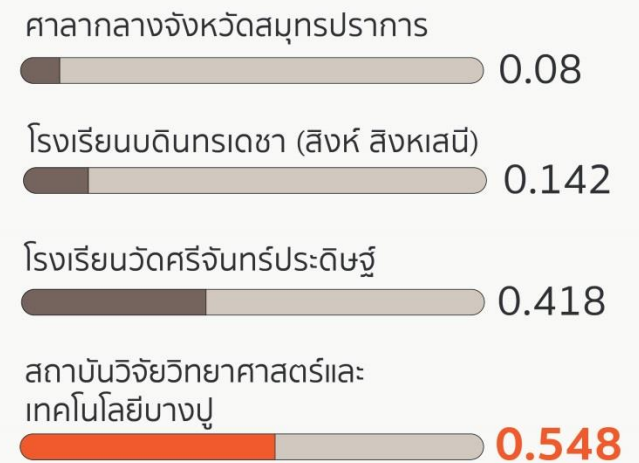
ปทุมธานี

กรุงเทพมหานคร

สมุทรปราการ

แสดงปริมาณเทียบเคียงความเป็นพิษ มีหน่วยเป็น pg-TEQ/m³
ค่ามาตรฐานประเทศญี่ปุ่น กำหนดไม่เกิน 0.6 pg-TEQ/m³

ERTC ปักหมุดรักโลก

ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม (สส)

ERTC Network

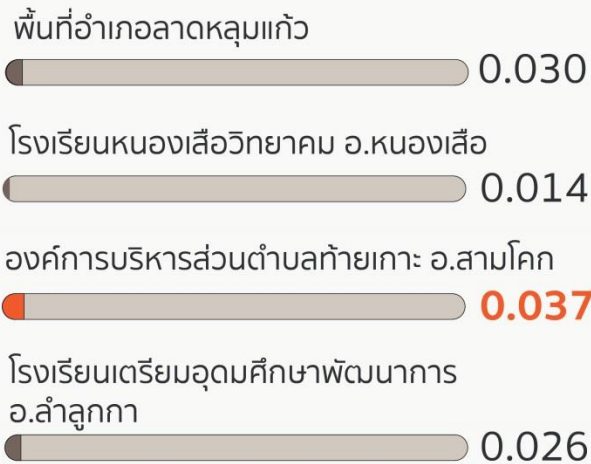
DEQP

แสดงปริมาณที่พบสารไดออกซิน-ฟิวแรน จากจุดเก็บตัวอย่าง (ฤดูฝน)

ปทุมธานี

กรุงเทพมหานคร

สมุทรปราการ

แสดงปริมาณเทียบเคียงความเป็นพิษ มีหน่วยเป็น pg-TEQ/m³
ค่ามาตรฐานประกาศญี่ปุ่น กำหนดไม่เกิน 0.6 pg-TEQ/m³

ผลการวิจัยและวิจารณ์

ผลการวิเคราะห์ค่าความเป็นพิษของสารไดออกซิน-พีวเรนในเขต **ปทุมธานี** ตัวแทนพื้นที่ **เกษตรกรรมและอุตสาหกรรม** ช่วงฤดูร้อน

จุดเก็บตัวอย่าง

ปทุมธานี

ตัวแทนพื้นที่ที่มีทั้งเกษตรกรรมและที่อยู่อาศัย

อ.ลาดหลุมแก้วมีค่าน้อยสุด
เนื่องจากอยู่ห่างจากแหล่ง
อุตสาหกรรมและย่านจราจร
หนาแน่น

ERTC ปักหมุดรักษ์โลก

ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม (สส)

ERTC Network

DEQP

ผลการวิจัยและวิจารณ์

ผลการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดสารไดออกซิน จากถนนที่มีการจราจรหนาแน่น ช่วงฤดูร้อน

จุดเก็บตัวอย่าง

กรุงเทพมหานคร

ตัวแทนพื้นที่การจราจรหนาแน่น

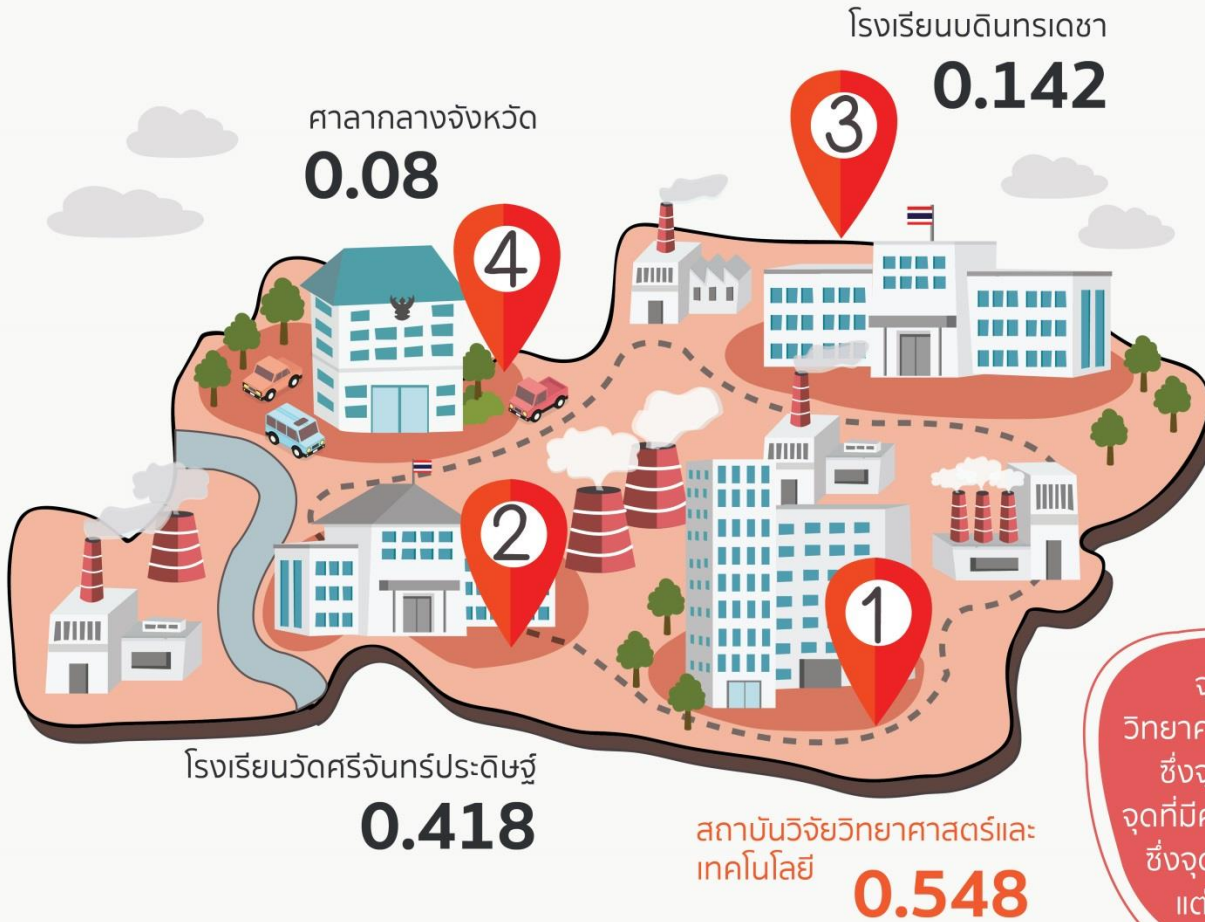

พื้นที่บริเวณแยกอรุณอมรินทร์ มีความเข้มข้นสูงสุด ซึ่งมีการจราจรที่หนาแน่นมากที่สุด

ผลการวิจัยและวิจารณ์

ผลการศึกษาในเขต **สมุทรปราการ** ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดสารไดออกซินจาก **เตาเผาอุตสาหกรรมและโรงงานเคมี** ช่วงฤดูร้อน

จุดเก็บตัวอย่าง

สมุทรปราการ

ตัวแทนพื้นที่อุตสาหกรรม

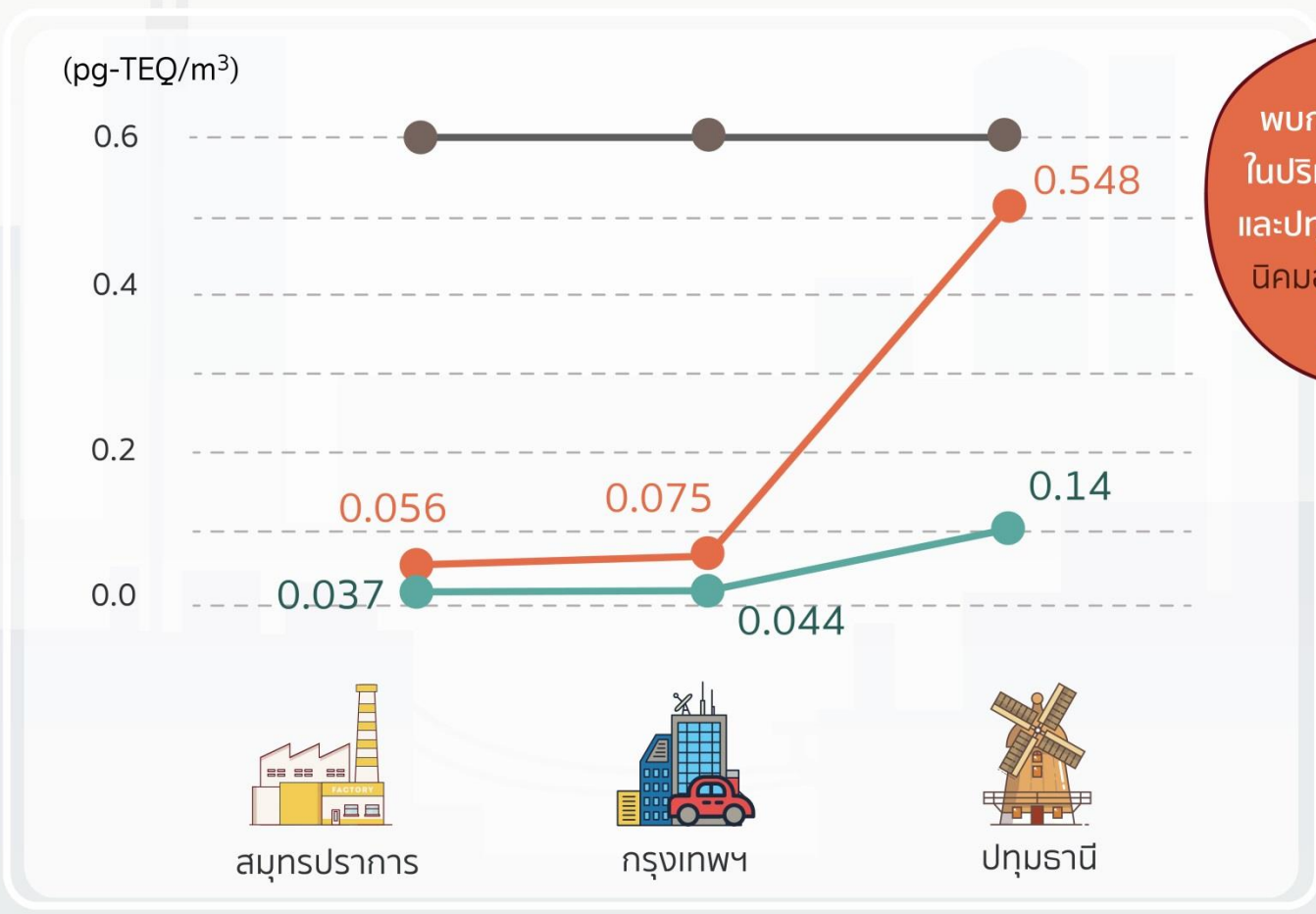
จุดเก็บตัวอย่างบริเวณสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีความเข้มข้นสูงสุด ซึ่งจุดนี้ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมบางปู จุดที่มีค่าน้อยสุด คือบริเวณศาลากลางจังหวัด ซึ่งจุดนี้ค่อนข้างห่างจากนิคมอุตสาหกรรม แต่จะอยู่บริเวณที่มีการจราจรหนาแน่น

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

● เก็บตัวอย่างในฤดูร้อน ● เก็บตัวอย่างในฤดูฝน ● ค่ามาตรฐาน

พื้นที่สมุทรปราการ พบการปนเปื้อนของสารไดออกซิน ในปริมาณที่ค่าสูงกว่าพื้นที่กรุงเทพฯ และปทุมธานี โดยมีค่าสูงสุดบริเวณใกล้ นิคมอุตสาหกรรมบางปู ซึ่งใกล้เคียง กับค่ามาตรฐานที่กำหนด

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การพบปริมาณไดออกซินในอากาศ มีตัวแปรที่สำคัญ คือ ปริมาณฝุ่นละออง ฤดูร้อน จะพบปริมาณไดออกซินและฟิวแรน ในอากาศสูงกว่าในฤดูฝน ที่เป็นเช่นนั้น เพราะฝนจะช่วยจับกับฝุ่นละอองในอากาศ ทำให้ปริมาณฝุ่นละอองในอากาศ น้อยลง

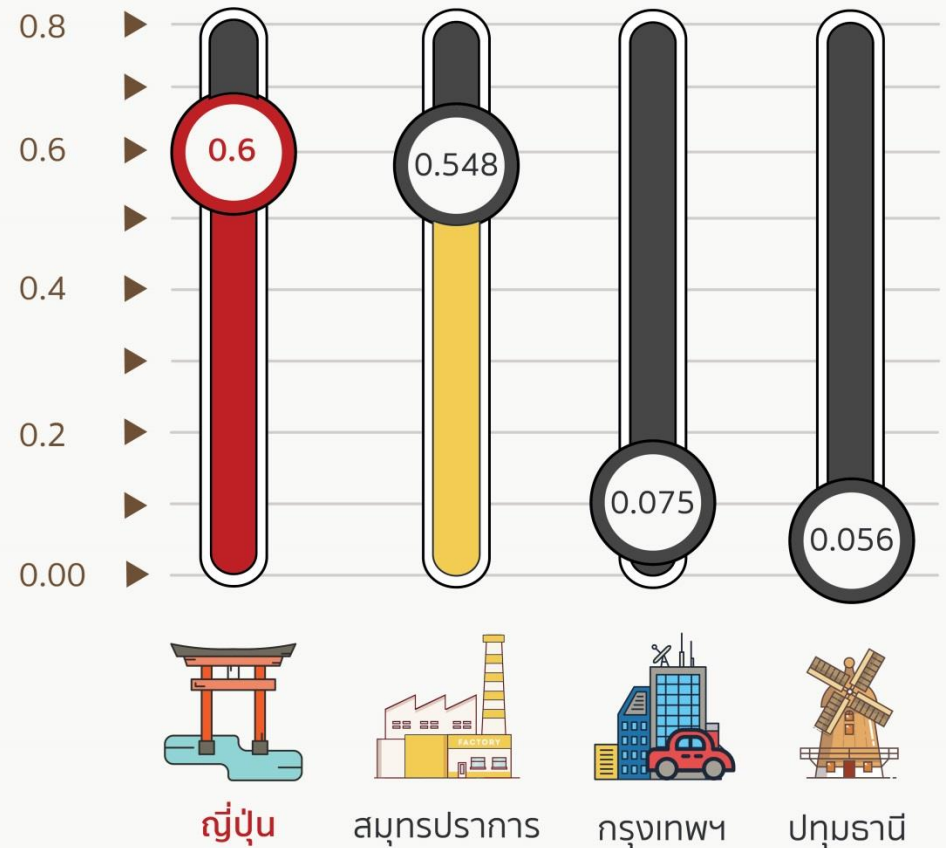
สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

พื้นที่เขตนิคมอุตสาหกรรมใน
สมุทรปราการ มีค่าใกล้เคียงค่ามาตรฐาน
พื้นที่กรุงเทพและปทุมธานี
ยังมีค่าต่ำกว่ามาตรฐานมาก

ค่าไดออกซินและพีวเรนที่สูงสุดในพื้นที่ต่างๆ เมื่อเปรียบเทียบกับ
ค่ามาตรฐานของประเทศญี่ปุ่น ที่กำหนดไว้ไม่เกิน 0.6 pg-TEQ/m^3 พบว่า

(pg-TEQ/m³)

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

แสดงปริมาณเทียบเคียงความเป็นพิษของ ญี่ปุ่น เยอรมัน และ สเปน

 ญี่ปุ่น

บริเวณใกล้เคียงเตาเผา

ในเมืองใหญ่

บริเวณริมถนน

*มีหน่วยเป็น pg-TEQ/m³

 เยอรมัน

ทำการติดตามการปนเปื้อนของสารไดออกซิน
ในอากาศตั้งแต่ปี ค.ศ. 1990-1999 มีค่าเฉลี่ย
ระหว่าง **0.020-0.095 pg-TEQ/m³**

 สเปน

บริเวณในเมืองที่มีการจราจรหนาแน่น

พื้นที่อุตสาหกรรม

*มีหน่วยเป็น pg-TEQ/m³

ERTC ปักหมุดรักษ์โลก

ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม (สส)

ERTC Network

DEQP

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

ประเทศไทยยังไม่มีค่ามาตรฐานไดออกซินในบรรยากาศ ต้องอ้างอิงค่ามาตรฐานของต่างประเทศ ซึ่งแต่ละประเทศ จะมีกิจกรรมที่แตกต่างกัน

แคนาดา กำหนดไว้ไม่เกิน 0.1 pg-TEQ/m^3

ญี่ปุ่น กำหนดไว้ไม่เกิน 0.6 pg-TEQ/m^3

การศึกษาครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูล ครั้งแรกในประเทศไทยและสามารถใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำค่ามาตรฐาน สำหรับอากาศในประเทศไทยได้

อาจจะต้องเพิ่มจุดเก็บตัวอย่าง ให้ครอบคลุมกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่ ทั่วประเทศไทย

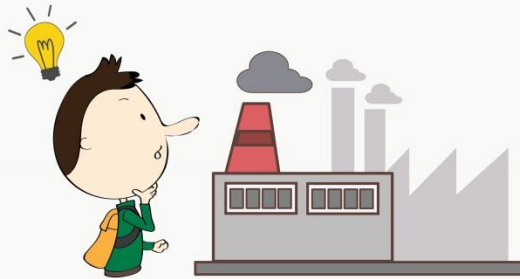

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

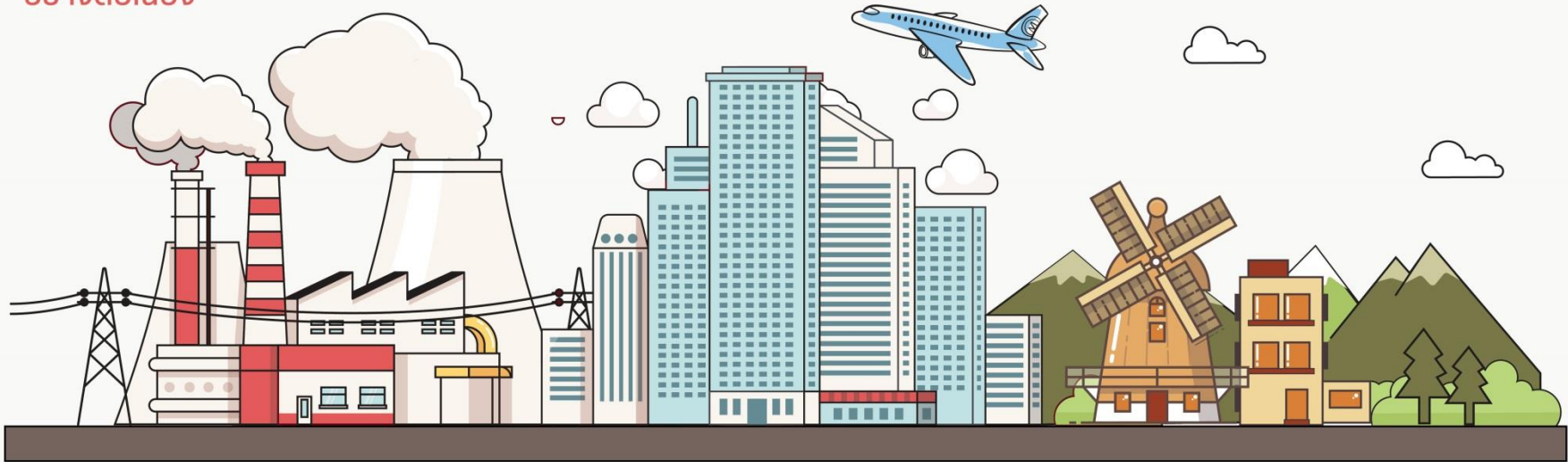
การดำเนินงานศึกษาการปนเปื้อนในพื้นที่ต่างๆ ให้ครอบคลุมกิจกรรม **เป็นสิ่งที่จำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง**

โดย**ควรทำความเข้าใจกับการตรวจสอบแหล่งกำเนิด**เพื่อศึกษาการปลดปล่อย หรือสาเหตุการปนเปื้อน ในพื้นที่ต่างๆ ด้วย

จึงจำเป็นต้องได้รับ**ความร่วมมือกับภาครัฐและเอกชน** ที่กำกับดูแลกิจกรรมนั้นๆ ด้วยในอนาคต

ERTC ปักหมุดรักโลก

ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม (สส)

ERTC Network

DEQP